

AKTUALIZACE KARSOLOGICKÉHO ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

**Karsologické jednotky
Krasové oblasti a skupiny**

RNDr. Ivan Balák

Červen 2020

Současná aktualizace karsologického členění České republiky

V roce 2019 začala vznikat revidovaná verze karsologického členění, vycházející z verze z roku 2009. Původní metodika tvorby karsologického členění (viz Karsologické členění České republiky – historie a metodika, Balák 2020) byla dodržena i při stávající revizi karsologického členění do úrovně krasových oblastí a skupin.

Do stávající aktualizace nejsou zařazeny některé krasové oblasti a skupiny v jednotce Krasová a pseudokrasová území Západních Sudet. V současné době probíhá inventarizace a dokumentace krasových objektů v regionu Krkonoš. Nositelem projektu je Správa Krkonošského národního parku, hlavním řešitelem je Česká speleologická společnost ZO 5-02 Albeřice. V této fázi se tak jedná o částečnou aktualizaci podle do dnešní doby zjištěných nedostatků, které je nutno řešit.

Hlavní důvody aktualizace

- Na řadě míst v digitálním zákresu byly zjištěny chyby vyplývající z postupného upřesňování poloh krasových objektů od desetiletého období „ostrého nasazení JESO“ v roce 2009.
- V průběhu času tak byly zaznamenávány drobné nesrovnalosti ve vedení hranic i absence krasových skupin v místech výskytu nově zaznamenávaných jeskyní. Byly tak doplněny oblasti podle záznamu nových krasových jevů. Tyto změny jsou uvedeny v příložené tabulce.
- Řada problémů se vyskytla rovněž u vedení hranic karsologických jednotek. Zejména jde o hraniční území, kde řada objektů může spadat do vedlejší, ale nesprávně vymezené karsologické jednotky, tím i do jiného karsologického celku, případně soustavy.

Postup aktualizace

- K aktuálnímu sestavení revizní mapy karsologického členění krasových oblastí ČR byla opět požádána Česká geologická služba (*Pozn.: Zařizovala AOPK ČR*) o nová aktualizovaná data hranic karbonátových hornin z aktualizovaných zakrytých geologických map 1 : 50 000. Posléze byly vyloučeny potenciálně nekrasové horniny (např. vápnité písky, jílovité vápence a slínovce; vápnité břidlice a silicity atd.).
- Podle výše popsaného principu byly vytvořeny a následně zpracovány obalové zóny 250 m. Následovala úprava hranic, spojení blízkých polygonů, vymazání vnitřních polygonů atd., včetně rozdělení krasových oblastí na dílčí skupiny a vyplnění databázových údajů.
- Byly zjištěny a napraveny některé drobné nedodělky z původní vrstvy (chybějící oblasti a skupiny z „Modré knihy“). Šlo zejména o krasové oblasti bez dokumentovaných výskytů jeskyní a jiných krasových objektů, či o oblasti s chybějícími podklady karbonátových hornin (např. pěnovcová tělesa). Tyto napravené nedodělky jsou uvedeny v příložené tabulce.
- Dalším podkladem byl seznam souřadnic jeskyní a dalších krasových objektů z aplikace Jednotná evidence speleologických objektů (JESO). Z nich byla sestavena bodová vrstva objektů, které nemají odpovídající podklad v GIS vrstvě karbonátových

hornin. Nad touto bodovou vrstvou byla rovněž provedena analýza obalové zóny s velikostí 250 m.

- Dalším zdrojem byla již dříve použitá polygonová vrstva karsologického členění ČR – karsologická soustava, celek, jednotka. I zde se objevila řada chyb, vyplývajících z nepřesného vedení hranic karsologických jednotek. Chyby se nakonec podařily eliminovat vektorizací konfliktních hranic geomorfologických okrsků podle geomorfologického členění publikovaného ČÚŽK v mapové službě (*Geomorfologické jednotky ČR* [online]. Praha, Český úřad zeměměřický a katastrální [cit. 2018-06-14]. Dostupné online <<http://ags.cuzk.cz/arcgis/rest/services/GeomorfologickeJednotky/MapServer>>.).

Výhled komplexní revize karsologického členění krasových oblastí a skupin ČR

Komplexní revize celého karsologického členění bude též poměrně náročná, nicméně do budoucna se s ní počítá. Půjde zejména o revizi krasových oblastí a skupin v karsologické jednotce „Krasová a pseudokrasová území Západních Sudet“ (*Pozn.: V současné době je tato problematika řešena v rámci projektu Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš. Projekt je podpořený z Operačního programu životního prostředí a jeho nositelem je Správa Krkonošského národního parku, hlavním řešitelem je Česká speleologická společnost ZO 5-02 Albeřice.*). Po obdržení výsledků projektu bude i tato jednotka detailně zpracována.

Tabulka nových krasových oblastí, skupin a částí skupin:

KRASOVÁ OBLAST	KRASOVÁ SKUPINA	REGIONÁLNÍ KÓD JESO	NOVÉ OBLASTI, SKUPINY A ČÁSTI SKUPIN
Kras Železných hor	Kras u Prachovic a Vápenného Podola	K1234010	přidána nová část skupiny (1 polygon) podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras povodí horní a střední Sázavy	Kras u Vlašimi	K1235511	přidána nová část skupiny (1 polygon) vytvořeno pouze podle polohy jeskyně, v geol. mapě nejsou karbonátové horniny
Kras Nedvědicke vrchoviny	Kras u Lysic	K1235610	nově vymezená oblast i skupina (1 polygon), uváděná v "Modré knize"
Kras Nedvědicke vrchoviny	Kras mezi Kunštátem a Olešnicí	K1235611	nově vymezená oblast i skupina (1 polygon), uváděná v "Modré knize"
Kras Nedvědicke vrchoviny	Kras v údolí říčky Křetínky	K1235612	nově vymezená oblast i skupina (1 polygon), uváděná v "Modré knize"
Kras Nedvědicke vrchoviny	Kras u Bystřeho	K1235613	nově vymezená oblast i skupina (2 polygony), uváděná v "Modré knize"
Kras Brtnické vrchoviny	Kras Brtnické vrchoviny	K1236910	nově vymezená oblast i skupina (4 polygony), uváděná v "Modré knize"
Kras Písecké pahorkatiny	Kras na Písecku	K1237210	přidána nová část skupiny (3 polygony) vytvořeno pouze podle polohy jeskyně, v geol. mapě nejsou karbonátové horniny
Kras u Jasenice	Kras u Jasenice	K1237310	nově vymezená oblast i skupina, na základě popsané jeskyně ze Speleo 67/2015 podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras povodí Kamenice a Železnobrodská	Kras povodí Kamenice a Železnobrodská	K1625010	přidána nová část skupiny (3 polygony) podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS

KRASOVÁ OBLAST	KRASOVÁ SKUPINA	REGIONÁLNÍ KÓD JESO	NOVÉ OBLASTI, SKUPINY A ČÁSTI SKUPIN
Kras povodí horní Jizery	Kras povodí horní Jizery	K1625110	přidána nová část skupiny (2 polygony) podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras pásma Branné	Kras u Branné	K1633215	Kras u Branné rozdělen podle „Modré knihy“ na Kras u Branné a Kras u Ostružné K1633217
Kras pásma Branné	Kras u Ostružné	K1633217	Nově vymezená skupina (1 polygon) podle „Modré knihy“ (původně zakreslena jako součást Krasu u Branné K1633215)
Kras povodí horního Labe	Kras povodí horního Labe	K1625210	přidána nová část skupiny (1 polygon) podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras v okolí Vrbna a Zlatých Hor	Kras v okolí Vrbna a Zlatých Hor	K2110110	přidána nová část skupiny (1 polygon) podle aktuální vrstvy vápenců od ČGS a podle doložené jeskyně
Kras šternbersko-hornobenešovského pruhu	Kras šternbersko-hornobenešovského pruhu	K2110310	nově vymezená oblast a skupina (1 polygon) uváděná v "Modré knize"
Kras u Přerova	Kras u Přerova	K2110410	přidána nová část skupiny (2 polygony) vytvořeny podle polohy jeskyně, v geol. mapě nejsou karbonátové horniny
Kras Úsovské vrchoviny u Třebelic	Kras Úsovské vrchoviny u Třebelic	K2203610	nově vymezená oblast i skupina (2 polygony), uváděná v "Modré knize"
Kras nectavského a svinovsko-vranovského krystalinika	Kras nectavského a svinovsko-vranovského krystalinika	K2203710	nově vymezená oblast i skupina (5 polygonů), na základě zjištěných krasových jevů a podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras v jurských vápencích u Brna	Švédské valy	K2301311	nově vymezená skupina, uváděná v "Modré knize" podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras u Bedřichovic	Kras u Bedřichovic	K2301410	nově vymezená oblast i skupina, opomenutá v "Modré knize" podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras u Tišnova	Kras na Květnici	K2301510	Kras na Květnici rozdělen podle „Modré knihy“ na Kras na Květnici a Kras na Dřínové K2301511
Kras u Tišnova	Kras na Dřínové	K2301511	Nově vymezená skupina K2301511 (1 polygon) dle „Modré knihy“ (původně zakreslena jako součást Krasu na Květnici K2301510)
Malhostovicko-Veverský kras	Kras u Újezda u Černé Hory	K2301610	nově vymezená skupina, uváděná v "Modré knize" podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Malhostovicko-Veverský kras	Kras na Čebínce	K2301612	rozdělení původní skupiny K2301612 na dvě samostatné skupiny dle "Modré knihy" na Kras na Čebínce a Kras u Dálek a Hůrky K2301613
Malhostovicko-Veverský kras	Kras u Dálek a Hůrky	K2301613	nově vymezená skupina K2301613 (1 polygon) dle "Modré knihy" (původně zakreslena jako součást Krasu na Čebínce K2301612)
Kras travertinů Moravské brány u Přerova	Kras travertinů Moravské brány u Přerova	K3110510	Přidána nová část skupiny (2 polygony) vytvořeny podle polohy jeskyně, v geol. mapě nejsou karbonátové horniny

KRASOVÁ OBLAST	KRASOVÁ SKUPINA	REGIONÁLNÍ KÓD JESO	NOVÉ OBLASTI, SKUPINY A ČÁSTI SKUPIN
Kras Pavlovských vrchů	Děvín a Kotel	K3222714	nově vymezená skupina (1 polygon), v "Modré knize" opomenuta, podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS
Kras Pavlovských vrchů	Šibeniční vrch a okolí	K3222715	nově vymezená skupina (2 polygony), v "Modré knize" opomenuta, podle aktuální vrstvy karbonátových hornin od ČGS

Pozn.: „Modrá kniha“ = HROMAS, J. (ed.) et al. (2009). *Jeskyně. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno. 608 s. Chráněná území ČR, 14. ISBN 9788087051177; 978-80-86305-03-5.*

Tabulka krasových oblastí bez dokumentovaných krasových objektů:

KÓD OBLASTI	KRASOVÁ OBLAST
12356	Kras Nedvědicke vrchoviny
12369	Kras Brtnické vrchoviny
21103	Kras šternbersko-hornobenešovského pruhu
22036	Kras Úsovské vrchoviny u Troubelic
23014	Kras u Bedřichovic
31105	Kras travertínů Moravské brány u Přerova